

❖ DE STER. ❖

Half-Maandelijksch Tijdschrift van de Heiligen
der laatste Dagen.

(OPGERICHT IN 1896.)

En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.

I COR. 15 : 54.

No. 22.

15 November 1910.

15de Jaargang.

„DE MORMONEN” 1).

Aangezien de artikelen in „De Volkscourant” van 30 Sept. en 7 October over hetzelfde onderwerp handelen, de gedaante van God, zoo wil ik beide artikelen te gelijk beantwoorden. Het spijt mij, dat Ds. Petersen zoo slecht met onze leer op de hoogte is, want steeds maakt hij melding van iets dat niet door ons geleerd wordt. Wij hebben te hooge gedachten van onzen opponent om hem van opzettelijke vervalsching te beschuldigen, maar het zou toch beter voor hem zijn, een goed onderzoek te doen.

Hij schrijft nu in „De Volkscourant” van 30 Sept. dat wij gelooven, dat „God vleesch en bloed is”. Welnu, dit is nooit eene leerstelling onzer Kerk geweest en zal dat nooit worden, want steeds is met nadruk gezegd, dat God geen bloed heeft. Er wordt nergens in onze geschriften of predikaties melding gemaakt, dat God bloed heeft; neen, het tegendeel wordt door ons gezegd. Omdat God de vorm of gedaante van een mensch heeft, zoo volgt hier niet uit dat Hij daarom bloed bezit. Als onze bestrijders, zoo ook Ds. Petersen, wat meer onze werken onderzochten en niet alleen luisterden naar hetgeen anderen van ons zeggen, dan zou dat veel beter zijn. Het bloed behoort tot deze sfeer, het stroomt door de aderen van sterfelijke wezens; maar na de opstanding zal de Geest van God den onsterfelijken mensch geheel vervullen, want het verderfelijke zal dan onverderfelijkheid hebben aangedaan. Dit is ook volgens Gods woord, want wij lezen in

1) Het eerste gedeelte van dit artikel verscheen in „De Volkscourant” van 21 October; zie verder „De Ster” van 1 November voor bijzonderheden.

1 Cor. 15 : 50, „dat vleesch en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijckheid beërft de onverderfelijckheid niet.” In vers 53 lezen wij: „Want dit verderfelijcke moet onverderfelijckheid aandoen, en dit sterfelijcke moet onsterfelijckheid aandoen.” Te zeggen dat God bloed heeft, zou zeker in strijd met den Bijbel zijn. Daar wij niet over de opstanding spreken, zoo zullen wij hier niet verder over uitweiden, alleen voeg ik hier eenige gezegden van Joseph Smith aan toe, en die beschouwen wij als leer der Kerk: „Allen zullen opgewekt worden door de macht van God, hebbende geest in hunne lichamen en geen bloed.” 20 Maart 1842. Bij een andere gelegenheid zeide hij: „God Almachtig woont in een eeuwig vuur: vleesch en bloed kunnen daar niet ingaan, want al het verderfelijcke wordt door het vuur verteerd. Onze God is een verterend vuur. Als ons vleesch door den Geest levend gemaakt is, dan zal er geen bloed in deze tabernakel zijn.” Deze uitspraken zijn duidelijk genoeg en het is onnoodig hier verder over uit te weiden. God is dus geen „vleesch en bloed” en dit is ook geen leer van de Heiligen der laatste Dagen.

Nu over de door onzen opponent aangehaalde teksten. Hij verwijst naar 1 Kon. 8 : 12, 13 en vers 27 en maakte daaruit de gevolgtrekking, dat God „onbegrensd” is en geen vorm of gedaante heeft. Om eerlijk te zijn wil ik bekennen, dat ik zoodanige bewijzen (?) wel van ongeleerde en eenvoudige menschen verwacht had, maar niet van een predikant die immers zoo goed met alles op de hoogte is, die kan zeggen wat beeldspraak is, wat dichterlijke uitdrukkingen of eenvoudige mededeelingen van feiten zijn, en die vooral met de taal der Israëlieten en alles wat daarop betrekking heeft, bekend is. Welnu, als die teksten op het lichaam van God, op Zijne begrensdheid of vormeloosheid van wezen betrekking hebben, dan zijn zij onredelijk en spreken elkaar tegen. 1 Kon. 8 : 12, 13 leest als volgt: „Toen zeide Salomo: De Heere heeft gezegd, dat Hij in donkerheid zou wonen. Ik heb immers een huis gebouwd, U ter woonstede, eene vaste plaats tot Uwe eeuwige woning”. Dit zijn woorden door Salomo uitgesproken en doelen op iets dat vroeger door God gezegd was. In den Bijbel is echter dit gezegde niet te vinden. Om op dit punt alle twijfel buiten te sluiten, verwijs ik naar de kanteekening van 1 Kon. 8 : 12 welke zegt: „De uitspraak des Heeren, welke hier aangehaald wordt, komt in de Schrift niet voor.” In II Kron. 6 : 1 staat hetzelfde gezegde des Heeren geschreven. Vermoedelijk heeft dit betrekking op de wolk die het huis vervulde. De kanteekening van II Kronieken 6 : 1 zegt hetzelfde. Welnu, in Exod. 20 : 21 staat: „En het volk stond van verre; maar Mozes naderde tot de donkerheid alwaar God was.” In Lev. 16 : 20

zegt de Heere: „Ik verschijn in een wolk op het verzoendeksel.” In Deut. 5:22 lezen wij, dat de Heere uit een wolk en donkerheid sprak. Als God nu onbegrensd is, zooals vaak gezegd wordt, dan is het onmogelijk voor Hem om in donkerheid te wonen, of in een wolk te zijn, zooals deze teksten zeggen, want God is dan ook in het licht. Hij is overal. Hij kan nergens wonen en het zou voor Hem onmogelijk zijn „in donkerheid te wonen”, want Hij is ook in het licht. Ds. Petersen zal toch niet denken, dat dit onbegrensde wezen van tijd tot tijd begrensd wordt, wat noodig is „om in donkerheid te wonen” of in een wolk te zijn. Het zou verder dwaasheid zijn geweest van Salomo een huis voor den Heere te bouwen, als hij toch wist dat God vormeloos was. En wat meer zegt, God gaf Zijne toestemming tot het bouwen van zulk een huis. Salomo zegt, dat dit huis den Heere tot een „eeuwige woning zoude zijn.” Is dit niet dwaas voor Salomo, den wijzen man, om van den tempel te spreken als eene eeuwige woning, daar hij toch wist dat al die dingen vergankelijk zijn? En dan zegt hij in vers 27, dat dit huis, als eene eeuwige woonplaats voor den Heere gebouwd, God niet kan bevatten. Voelt mijn opponent en de lezer niet dat dit onredelijke gevolgtrekkingen zijn en niet als bewijzen voor de vormeloosheid van God kunnen gebruikt worden? De zaak is eenvoudig en als volgt:

De heerlijkheid Gods is zoo groot, dat sterfelijke wezens die niet kunnen aanschouwen, in mijn artikel voorkomende in „De Volkscourant” van 9 Sept. heb ik dat reeds besproken. Als God verscheen dan was Zijne heerlijkheid bedekt door een wolk, en Salomo bouwde een huis waarin God zich zou kunnen openbaren en waar hem offeranden gebracht konden worden, en het volk kon bidden, zooals duidelijk staat in II Kron. 6; maar in II Kron. 6:21 staat ook dat de hemel de woonplaats van God is en vers 30 en 39 noemen den hemel „de vaste plaats Uwer-God-woning”. Het „bevatten” dat in vers 27 staat, kan hier niet beteekenen „omvatten” of „insluiten” zooals mijn opponent zegt, want in II Kron. 6:18 staat „begrijpen” en hier wordt dezelfde tekst herhaald. Maar Ds. weet toch heel goed, dat het woord „bevatten” ook zeer dikwijls „begrijpen” beteekent. Ik raad de lezers aan het zelf maar eens in een woordenboek na te zien of anders II Kron. 6:18 eens te lezen, want de Staten vertaling van den Bijbel kan zich hier toch niet tegenspreken? Neen, schoon en verheven zijn de woorden door Salomo uitgesproken, met betrekking tot de grootheid, heerlijkheid en macht van God, en met betrekking tot het doel waarvoor den tempel gebouwd was. Maar men moet alles met elkaar in verband lezen en dan is het schooner als de verwrongen gebrekkige verklaring van Ds. P.

*) Dat mijn opponent teksten uit het verband rukt, toont hij in het zelfde artikel. Hij verwijst naar Lukas 24 : 39 om te bewijzen „dat God in geen enkel opzicht een stoffelijk wezen van vleesch en bloed is.” Toen hij die tekst neerschreef, gevoelde hij zeker, dat de door hem niet genoemde woorden „gelijk gij ziet dat Ik heb”, al zijne bespiegelingen omver werpen. Want waarlijk hier zegt Jezus, dat Hij vleesch en beenderen heeft, maar geen bloed, dat zeggen ook de Mormonen niet. Nu vraag ik u in oprechtheid des harten, mijn vriend Petersen: Wat dunkt u van den Christus? Is Hij God? Deze vraag doe ik aan allen die roepen, dat het vreeselijk, gruwelijk en heidensch is te zeggen, dat God de gedaante van een mensch en vleesch en beenderen heeft. Wat dunkt u van den Christus? Is Hij God? Het antwoord is bevestigend. Welnu, Hij werd eenmaal door Maria onder het hart gedragen en aan hare borsten gelaafd; zij verheugde zich in Zijne dartele kinderspelen en als het woord „moeder” over Zijne lippen kwam. Hij nuttigde voedsel, leerde, leed smarten en stierf ten slotte aan het kruis. Was Hij God? Gewisselijk! Had Zijn onsterfelijke geest geen vleesch en bloed op Zich genomen en was Hij toen niet den menschen in alles gelijk, maar zonder Zonde? Beschouwt Hem, opgestaan uit het graf, met een verheerlijkt onsterfelijk lichaam. Ziet, hoe Hij Zijne jongeren tot den maaltijd noodigde, ja, waarlijk, daar was een vuur, geen geestelijk vuur, maar werkelijk vuur, daar was brood en visch, geen geestelijk brood, geen geestelijke visch, maar gewoon brood en visch, dat de apostelen als voedsel konden nuttigen. En Hij, Jezus, at werkelijk, alhoewel Hij God was. Zijne discipelen waren juist zoo ongeloovig als vele Christenen van dezen tijd, en daarom zeide Hij: „Tast Mij aan, en ziet; want een geest heeft geen vleesch en beenderen gelijk gij ziet dat Ik heb.” Hoort gij het wel, gij Christenen die het vreeselijk vindt, dat de Mormonen gelooven, dat God vleesch en beenderen heeft? Zijne stem zeide duidelijk, dat Hij het zelf was, Hij de Christus, God, de Schepper van hemel en aarde, met vleesch en beenderen bekleed. Met dat lichaam voer Hij ten Hemel, met dat lichaam zag Stefanus Hem en is Hij in den hemel, en met dat lichaam zal Hij op aarde komen. Nogmaals, is Christus God? Heeft Hij vleesch en beenderen? Zoo ja, waarom zegt gij dan dat de Mormonen geen Christenen zijn, daar zij belijden, dat God vleesch en beenderen heeft? Dit voorbeeld moest voldoende zijn en alle twijfel buiten sluiten.

Maar welke bewijzen brengt Ds. Petersen? Ik laat de lezers van „De Volkscourant” zelf oordeelen. Hij schermt met beschuldigingen en veroordeelt, maar dat beteekent niets. In ieder artikel zegt hij herhaaldelijk, dat de Mormoonsche leer heidensch,

*) Dit gedeelte verscheen in „De Volkscourant” van Nov. 4.

gruwelijk en slecht is en de Mormonen geen Christenen zijn, maar waar zijn de bewijzen? Ik weet zeer goed, dat die uitdrukkingen van veel invloed op zijne volgelingen zijn en zij uitroepen: die leer is heidensch en gruwelijk. Als regel gaat men af op hetgeen Dominee zegt en men denkt niet voor zichzelf. Ook heb ik niet de gedachte, dat mijne artikelen de lezers van „De Volkscourant” zullen bekeeren tot het Mormonisme; maar dit weet ik, dat het geschrevene hun straks in de wereld der geesten weer voor den geest zal komen en dat het de waarheid is.

Maar over geesten gesproken, men denkt gewoonlijk dat een geest geen vorm of gedaante heeft en onstoffelijk is. Welk een dwaasheid. De apostelen zagen Jezus, Hij had een vorm of gedaante, en de discipelen dachten dat Hij een geest was. Volgens het begrip der apostelen had een geest dus vorm of gedaante. Welnu, als een geest een wolkje of iets zonder vorm of gedaante was, dan had Jezus, de groote Leermeester, wel gezegd: een geest heeft geen vorm of gedaante en kan niet gezien worden. Maar nu zegt Hij alleen, dat een geest geen vleesch en beenderen heeft. Denkt Ds. Petersen soms, dat straks, als hij streeft, zijn geest een wolkje, of een vormeloos iets is? Zoo iets is in strijd met den Bijbel. En toch zegt men dat God vormeloos is, omdat Hij een geest is en wat meer zegt, daarom noemen velen Hem een onstoffelijk (immaterial) wezen. Joseph Smith zeide: „Er bestaat zulk een ding niet als onstoffelijke zelfstandigheid. Alle geest is stof, doch is fijner en reiner en kan alleen door reinere oogen onderscheiden worden. Wij kunnen dezelve niet zien; doch wanneer onze lichamen gereinigd zijn, zoo zullen wij zien dat het alles stof is.” Deze verklaring is redelijk en niet onwetenschappelijk. Ik zou wel eens willen weten hoe een onstoffelijk wezen kracht kan ontwikkelen. Geen kracht zonder stof. Een onstoffelijk iets is eenvoudig niets. Menschen met eenige kennis zullen dit volkomen beseffen.

Het wekt werkelijk bewondering hoe mijn opponent met woorden schermt, natuurlijk zijn die beslissend voor hen die op den klank afgaan, maar voor denkende menschen niet. Hij zegt: „De onmogelijkheid dat de oneindige een eindigen, beperkten, en begrensden vorm kan hebben, brengt als van zelf mee dat al die verschijningen niet anders, dan als een verschijning in daarvoor, om des menschen wille, genomen gedaanten, gestalten, zonder het zelf te worden of te zijn, genomen kunnen worden.” Nu, mijn opponent weet toch heel goed, dat het woord „oneindige” hier geen betrekking heeft op den vorm of gedaante van God, maar „eeuwig” beteekent, en in dien zin is ook het lichaam van God oneindig, zooals alle onsterfelijke lichamen zijn. Is Jezus

niet „de oneindige”? Heeft Zijn lichaam dan geen vorm of gedaante? Of zal Hij dat lichaam weer afleggen? En waar Christus — God — een lichaam heeft en blijft houden en Hij toch de „Oneindige” is, zoo gaat uw redeneering niet op.

Zoo is het ook met uw antwoord op mijn vraag waar het staat „dat God de vrijmachtige beschikking heeft over gedaanten, gestalten van al wat is, om zich daarin ten allen tijde te kunnen openbaren, zonder het zelf te worden of te zijn.” Het antwoord van Ds. Petersen is: „Overal waar verhaald wordt dat Hij het doet!” Die even nadenkt, zal dadelijk gevoelen, dat dit antwoord een uitylucht is. De vraag is, waar het staat dat God tijdelijk een gedaante aanneemt en dan vormeloos wordt. Dit staat nergens.

Welke wanhopige pogingen Ds. Petersen doet om onze leer in een belachelijk of dwaas daglicht te stellen, toont hij uit het door mij aangevoerde voorbeeld van de verschijning aan Abraham, Gen. 18. Ik raad den lezers aan mijne aanhaling te lezen in „De Volkscourant” van 9 Sept. en die te vergelijken met het gezegde van Ds. Petersen, en men zal zien hoe verwrongen zijne verklaring is. Ik zeide alleen: „Er verschenen drie mannen aan hem. Een er van wordt door Hem als Heere aangesproken en als wij Gen. 18 geheel door lezen, dan wordt het duidelijk, dat deze Persoon geen gewoon mensch was.” Ik zeide niet dat die Persoon God was, noch zeggen de Mormonen dat die twee Personen, door mijn opponent genoemd, de Vader en de Zoon waren. Dit zijn gevolgtrekkingen van Ds. Petersen en ik behoef die niet te beantwoorden.

In „De Volkscourant” van 7 October bevestigt Ds. Petersen zijn gezegde, dat „volgens de leer der Mormonen God uit twee atomen is ontstaan.” Hij zegt dat het in de „Key to Theology” staat op blz. 63. Ik verklaar hier, dat het niet op blz. 63, noch op eenige andere bladzijde van dat boek staat. Verder verklaar ik dat Ds. Petersen dat boek nooit gelezen heeft. Als hij dat uit andere geschriften geput heeft, dan staat daar een leugen in vermeld, en als die geschriften op één punt onwaarheid spreken, dan kan het ook met andere punten zoo zijn. Om de waarheid echter tot haar recht te doen komen stel ik voor, dat er eene commissie wordt aangesteld die dit boekje leest en dan verslag uitbrengt, hetwelk dan in „De Volkscourant” zal worden geplaatst. Aangezien het boekje niet groot is, zoo kan er in 1 of 2 weken uitspraak gedaan worden. Als het mijn opponent alleen om de waarheid te doen is, dan zal hij daar niets tegen hebben.

Aangezien het onbillijk is voor mij of voor mijn opponent om in dit debat van valsche getuigenissen gebruik te maken, zoo stel ik voor onmiddellijk te zien wie in dit opzicht gelijk heeft.

EEN GODSOORDEEL.

In het jaar 1728 besloten circa 40 soldaten van de Hollandsche bezetting in Kaapstad heimelijk te ontvluchten, omdat ze onrechtvaardig behandeld werden, en hun soldij niet altijd uitbetaald werd. Een hunner echter verklapte het plan, waarom zeven der voornaamsten veroordeeld werden, 'om tienmaal op de spitsroeden te moeten loopen, daarna moesten zij als matrozen naar Batavia gezonden worden. De gouverneur, van Noot, echter, een ongevoelig en hardvochtig man, niet met de straf tevreden, riep uit: „Neen, ze moeten hangen, de beesten! hangen moeten ze”. Toen de rechter opmerkte, dat de ongelukkigen hun plan nog niet ten uitvoer gebracht hadden, en de doodstraf te hard was, bleef hij des ondanks bij zijn onmenschelijk besluit, en schreeuwde: „Ik neem de verantwoording op mij”.

Toen het doodvonnis den zeven schuldigen voorgelezen was, bereidden zij zich op Christelijke wijze tot den dood voor. Zij brachten den laatsten dag door in het gebed, met het lezen in Gods Woord, met het zingen van geestelijke liederen en troosten en vermaanden elkander, zooveel zij vermochten.

Den volgenden morgen, te 9 uur, werden zij naar de rechtplaats gebracht, waar de galg stond. De rechters zouden de uitvoering bijwonen. Er was een groote tent opgeslagen, niet ver van het schavot, en daarin namen de rechters plaats. De bezetting was op de been; daarachter stonden duizenden toeschouwers. De een na den ander der zeven veroordeelden werd voorgebracht, en ontving zijn straf. De toeschouwers stortten tranen; zelfs de soldaten en de rechters weenden.

Ook de laatste besteeg het schavot. En de beul wilde hem reeds den strik om den hals doen toen de gevangene zeide: „Gun mij nog een oogenblik”. Toen wendde hij het aangezicht naar de vesting, waar toenmaals de gouverneur woonde, en riep met luider stemme: „Gouverneur van Noot, ik noodig in dit oogenblik u tot verantwoording uit voor den rechterstoel des Almachtigen, wgens mijn en mijner vrienden zielen”. „En nu in Gods naam”, zeide hij, zich tot den beul wendende. Weinige oogenblikken daarna hing ook hij dood aan de galg, en zijn laatste woorden trilden na bij allen, die ze gehoord hadden.

De rechters begaven zich, volgens de toenmalige gewoonte, naar den gouverneur, om hem te melden, dat het vonnis voltrokken was. Zij vonden hem in zijn leuningstoel aan het einde der kamer zitten, waar hij dergelijke bezoeken placht te ontvangen. Toen zij binnentraden, groetten zij hem: hij antwoordde niet; hij verroerde zich zelf niet. Ontsteld traden zij nader. De gouverneur

was dood. Wanhoop stond op zijn gezicht te lezen. Zijn voorkomen was schrikwekkend, zoodat de rechters buiten zichzelf waren van ontzetting. Toen het gerucht binnen de vesting algemeen werd, wilde men in den beginne geen der rechters geloof schenken. Een uur te voren zag men hem nog gezond zijn weg gaan. Nu stond hij voor God en moest zich verantwoorden over zijn onmenschenlijke handelwijze.

In het museum wordt nog de leuningstoel getoond, waarin gouverneur van Noot zulk een verschrikkelijk einde vond.

Nederl.

AANGEKOMEN.

---

9 Oct. 1910. Ouderlingen Robert G. De Le Mare uit Marion Idaho, Fred. E. White uit Portland Ore. en Johannes W. De Brij uit Salt Lake City, Utah. De eerste twee genoemden zijn de Amsterdamsche en de laatste is de Rotterdamsche Conferentie als arbeidsveld aangewezen.

ONTSLAGEN.

Ouderling Wm. St. Callahan is eervol van zijne werkzaamheden in deze Zending ontslagen.

Op 29 April 1908 kwam hij te Rotterdam aan en is sedert dien tijd in de Luiksche Conferentie werkzaam geweest.

Ouderling A. Le Roy Sherwood is eervol van zijne werkzaamheden in deze Zending ontslagen. Op 10 Mei 1908 arriveerde hij te Rotterdam en heeft sedert dien tijd in de Amsterdamsche, Arnhemsche, Luiksche, Groningsche en Rotterdamsche Conferentie gearbeid.

Ouderling Hermanus Uffens is eervol van zijne werkzaamheden in deze Zending ontslagen. Op 16 Oct. 1908 heeft hij zijn zendingswerk aangevangen. Hij heeft in de Amsterdamsche, Groningsche, Rotterdamsche en wederom in de Amsterdamsche Conferentie gearbeid.

VERPLAATST.

Ouderling Theodorus J. B. N. Korthals is van de Rotterdamsche naar de Amsterdamsche Conferentie verplaatst.

DE STER.

Nederlandsch Orgaan van de Heiligen der laatste Dagen.

Redactie:
B. G. THATCHER.

Assistent:
W. M. J. DE BRIJ

GEVOLGEN VAN DEN AFVAL.

Steeds duidelijker wordt het zichtbaar, dat door het verlaten van de eenvoudige beginselen van het Evangelie en door het aanstellen van „leeraars naar hunne eigene begeerlijkheden”, II Tim. 4 : 3, er steeds groter verdeeldheid onder de christenen komt en kerkgenootschappen, afscheidingen en onderlinge bestrijding toenemen. De ongeloovigen wijzen daar op en gebruiken de verdeelde toestand der geloovigen als een middel om de godsdienst te bestrijden, als niet instaat zijnde éénheid en verbroedering te brengen. Hoe geheel anders zou het zijn wanneer de volgelingen des Heeren zich eenvoudig bij de uitspraken der Schrift bepaalden en niet volgens menschelijke opvattingen handelden.

Hoe treurig de toestand soms is, voornamelijk in de Ned. Hervormde Kerk, alwaar zeer veel door de vingers gezien wordt, wanneer het de „rechtzinnigheid van de leer” betreft, lezen wij herhaaldelijk in de couranten. Van een botsing tusschen orthodox en modern hebben wij pas weer gelezen. Het betreft de bevestiging van den moderne predikant J. L. N. Zillinger Molenaar te Dordrecht. Deze predikant zou op Zondag 30 October zijne intrede doen, na des morgens door den orthodoxe predikant Keller bevestigd te zijn. Veel is er over die zaak geschreven en onze lezers in Nederland zijn er door middel der couranten reeds mede bekend. Het oog van gansch Nederland was op dien dag naar Dordrecht gericht, om te zien hoe het zou afloopen. Het volgende verslag verscheen in „De Nederlander” van 31 October en wij laten het hier in zijn geheel volgen :

„Reeds vóór half negen stond het Zondagmorgen voor alle ingangen der Groote Kerk te Dordrecht zwart van menschen en nog steeds stroomde de menschenmassa toe. Toen om 9 uur de kerkdeuren geopend werden, was het grootsche kerkgebouw in een ommezien gevuld, zoodat kort na negenen alle zitplaatsen zoowel in het kerkgebouw als op de gaanderijen waren bezet; de paden vol stonden en — de menigte nog steeds aangroeide. Een volte als nog in geen dienstbeurt is gekend.

Verschillende autoriteiten waren aanwezig o. a. de burgemeester, leden van den gemeenteraad, waaronder een enkele

met dames, ds. Schraffordt Koops, modern predikant te Slie-drecht enz.

Precies 10 uur liet een voorganger de gemeente aanheffen Psalm 7 : 7.

Onderwijl trad de te bevestigen predikant, dr. Zillinger Molenaar de voor hem bestemde bank in, begeleid door ds. Torenbeek en gevolgd door ouderlingen, w. o. de heeren S. M. Hugo v. Gijn en F. Stoop en diakenen. De bevestiger ds. Keller beklom inmiddels het spreekgestoelte en liet na 't gezang lezen de Wet des Heeren en Ps. 119 : 137-144, wanneer Z.Eerw. voorging in gebed, waarin hij o. m. zeide dat deze dag een dag van oordeel was voor de gemeente van Dordrecht. Deze dag is verdiend en het is onze zonde dat we heden zoo tegenover elkander staan. Het is heel Nederland doorgeklonken wat hier geschieden zal en gansch kerkelijk Nederland ziet uit naar wat heden in dezen Dom van Dordrecht zal plaats vinden. Het is alles om onze zonde, om de zonde der gemeente Dordrecht.

En als God daarna wou handelen, dan was het recht dat geen een van onze groote schare levend uit dit kerkgebouw kwam. Maar voor den grootsten schurk in de kerk is er nog zaligheid te vinden.

De Heere zal in dezen morgen veel te verdragen hebben, maar och of men nog maar tot erkenning van zijne zonden mocht komen, dan zou menigeen niet zoo rustig meer in „Kunstmin” zitten.

Toen dit vrij onstichtelijk gebed was uitgesproken, zong de gemeente Ps. 19 : 4.

Vooraf beval Ds. K. de extra-collecte aan voor de armen. Hij had vernomen, dat collega Zillinger Molenaar in zijn beurten niet zou laten collecteeren voor de Chr. Scholen. Wat spr. betrof zij konden dat in zijn beurten in 't vervolg ook wel nalaten; hij zag nimmer een der onderwijzers onder zijn gehoor, behalve eene, den voorzanger, doch die was nu uit zijn neus gaan bloeden; en waar de onderwijzers dus toonden van spr.'s leer niet gediend te zijn, erkende hij ze niet als dergelijke christelijke mannen, die voor de Geref. leer pal stonden en dus kon men het geld anders voor de school bestemd, beter in den armenzak werpen, dan kregen de armen tenminste nog warm eten in den a. s. winter.

Ds. K. hield vervolgens een predicatie naar aanleiding van Ps. 119 : 137, waarin hij nog opmerkte, dat hij hier staat in dezen morgen voor eigen zonde en wanneer God niet tot hem gezegd had : Ds. Keller gij moet dit werk vanmorgen doen, dan had hij veel liever in een ander kerkgebouw gestaan. Men spreekt wel van verdraagzaamheid, maar hoe kan men verdragen wat niet bij elkaar behoort?

Zoo zal hier hedenmorgen moeten worden saamverbonden dood en leven.

Gods volk zondigt niet goedkoop, dat kunnen we vandaag hier weten.

Aan het slot zijner prediking, overgaande tot de bevestiging, wenscht spr. er op te wijzen dat wel bezwaren tegen de leer van Ds. Z. M. zijn ingebracht, maar dat wegens den toestand in de kerk deze niet zijn geldig verklaard, waardoor het mo-

gelijk is daardoor dood en leven, vrijzinnig en gereformeerd in de kerk aan elkaar te verbinden. Na voorlezing van het bekende bevestigings-formulier, worden door den bevestiger aan Ds. Z. M. de formulier vragen gedaan, waarop deze met duidelijke stem antwoordt: „In het diepe besef van mijn „roeping antwoord ik ja ik, van ganscher harte en met ver- „wijzing naar hetgeen geschreven staat in art. 27 van het „Kerkel. Reglement.”

De bevestiger Ds. K. zegt daarop het in collega Z. M. te respecteeren dat hij geantwoord heeft als geschied is. Had hij anders gesproken, hij zou gelogen hebben. Door de zonde van de kerk en de zondige toestanden daarin is het mogelijk aldus te kunnen antwoorden. Hij vraagt evenwel het antwoord zooals dit in het formulier is voorgeschreven, zonder bijvoeging of wat ook. Hoewel hij zich zal onderwerpen aan hetgeen de kerkeraad van Dordrecht meent te moeten doen wil hij de verantwoordelijkheid in dezen niet dragen en wenscht daarom niet over te gaan tot de bevestiging.

En wat uw tractement betreft. Ds. Keller is geen Ds. Zillinger Molenaar, maar wanneer ge daarmee zit, wil ik er nog wel toe medewerken dat u dit van dezen dag af worde uitbetaald (gesis en gefluit in de gemeente).

Hierna werd de onderbroken bevestiging besloten met dankzegging en het zingen van Ps. 89 : 6.

De intrede had 's avonds niet plaats en in geen der kerkgebouwen was dienst.

Omtrent de niet-bevestiging van Ds. Zillinger Molenaar te Dordrecht kunnen we nog mededeelen, dat, hoewel een en ander te voorzien was en de bizondere kerkeraad nog jl. Vrijdag vergaderde, deze, die overwegend geestverwanten van Ds. Keller bevat, het niet noodig oordeelde een algemeene kerkeradsvergadering zoo noodig tegen Zondagmiddag 1 uur uit te schrijven. Was dit wel geschied dan had in die vergadering van Zondagmiddag door medewerking der diakenen, die meer vrijgeviger zijn, de intree nog 's avonds kunnen geschieden. Nu moet dit wachten tot de beslissing van den algemeenen kerkeraad, die Maandagavond a. s. d. i. 31 October vergadert, zoodat de intree van Ds. Z. M. nu eerst den volgenden Zondag kan plaats vinden.

Hoe vol het Zondagmorgen wel was in de Groote Kerk moge dienen, dat diakenen 7 K. G. bronzen geldstukken collecteerden, terwijl het hoogste gewicht, bij soortgelijke plechtigheden tot op heden 4,3 K. G. was.”

Op Zondag 6 Nov. deed Ds. Z. M. echter toch zijne intrede, daartoe toestemming van den kerkeraad gekregen hebbende. Ook nu was de belangstelling groot, maar slechts één predikant der Ned. Herv. Kerk te Dordrecht, Ds. Torenbeek, was tegenwoordig, alhoewel er geen dienst in de andere kerken was.

Wij willen hier niet verder over uitwijden. In het verslag der godsdienstoefening op Zondag 30 Oct. gehouden, is de geest die werkzaam was duidelijk zichtbaar. Het is echter vreemd, dat zij die de Christus verwerpen als Verlosser en Zaligmaker der

wereld en Hem niet als God geopenbaard in het vleesch willen erkennen, toch als „Christenen” erkend worden en doop en avondmaal bedienen; terwijl de Heiligen der laatste Dagen, die de verordeningen van het Evangelie bedienen zooals die onder de vroegere Christenen bediend werden, en die door woord en daad belijden, dat Jezus door Zijn verzoenend lijden en sterven de Verlosser der wereld en inderdaad de Christus is, niet onder de „Christenen” gerekend worden. Voor den denker is dit van veel beteekenis en dit moet het getuigenis van ons versterken.

VOOR MOEDERS.

Het is goed, o moeders, dat gij steeds zorgende zijt voor het uiterlijk uwer kinderen. Het kan u niet ten kwade geduid worden, als gij met ijverige hand steeds arbeidende zijt, om uwe kinderen in sierlijke kleederen te kleeden. Het is te beprijpen, dat gij met moederlijke trotsch op uwe kinderen neder ziet, als zij netjes en zindelijk gekleed zijn en zich, zonder beschaamd te zijn, onder andere kinderen kunnen begeven.

Het strekt u tot eer, o, moeders, aldus met een werkzaam oog voor het uiterlijk uwer kinderen te zorgen. Maar wilt voor een oogenblik uwe oogen van het uiterlijke afwenden en het inwendige uwer kinderen beschouwen. Zegt mij, hoe is daar de toestand? Weet, dat gij ook voor het inwendige uwer kinderen zorg moet dragen! Bedenkt toch, dat gij aan God verantwoording zult moeten doen voor de innerlijke opvoeding uwer kinderen. Welke zorgen hebt gij besteed aan het inwendige uwer kinderen? Is er in u ook een streven naar inwendige reinheid van uw kroost? Is uw handel en wandel, uw onderricht zoo, dat het inwendige van uwe kinderen daardoor bevoordeeld zal worden? Moeders, vergeet toch niet, dat de schoonheid der aardsche kleeding vergaat, dat zelfs uwe kinderen straks deze aarde zullen verlaten, en dan zal alleen het inwendige van blijvende waarde zijn. Zeg mij, moeders, welke kleederen zullen dan straks het onverganke-lijke uwer kinderen tooien?

Ga voort o, moeders, om voor het uitwendige uwer kinderen zorg te dragen, maar doe het niet ter wille van het heil hunner zielen; wil het inwendige niet vergeten, waar gij misschien steeds zwoegende zijt voor de uitwendige verschijning uwer kinderen. Weet, dat gij ook straks de vruchten zult plukken van de edelheid hunner zielen.

IN ONS EIGEN ZENDINGSVELD.

Gedurende de maand October werden er in deze Zending 38 personen gedoopt, zijnde 15 in de Amsterdamsche, 2 in de Arnheemsche, 1 in de Groningsche, 2 in de Luiksche en 18 in de Rotterdamsche Conferentie.

Gedurende de maand October werden er in deze Zending 42080 traktaten en 10363 boekjes verspreid. Er werden 6206 Evangeliegesprekken gehouden, 1902½ uren besteed aan het verspreiden van traktaatjes en andere lectuur en 2462 uren aan het bezoeken van vreemdelingen.

Ouderling Thomas Brown heeft de meeste traktaatjes uitgegeven, zijnde 1704, Ouderling J. Reed heeft de meeste boekjes verspreid, zijnde 564, Ouderling Ray van Wagoner heeft het grootste aantal uren besteed aan het verspreiden van lectuur, zijnde 60. Ouderling Isaac D. Steward heeft het grootste aantal uren met het bezoeken van vreemdelingen doorgebracht, zijnde 133. Ouderling G. de Jong had het grootste aantal Evangeliegesprekken, zijnde 240.

In „De Volkscourant” van 28 October stond onder „Correspondentie” vermeld, dat „wegens plaatsgebrek in dat nummer geen debat over het Mormonisme kon opgenomen worden”.

In „De Volkscourant” van 4 Nov. was echter het tweede gedeelte van ons artikel, waarvan een gedeelte verscheen in het nummer van 21 Oct., opgenomen. Wij plaatsen genoemd artikel in zijn geheel in dit nummer van „De Ster”. Ds. P. deed ons artikel onmiddelijk door eenige aantekeningen volgen.

Als plaatsruimte het ons zal veroorlooven dan zullen wij die aantekeningen in het volgend nummer van „De Ster” plaatsen.

AFSCHEIDSGROET.

Bij mijn vertrek uit Nederland roep ik de Heiligen der laatste Dagen een hartelijk vaarwel toe. Ik dank allen voor de liefde en vriendschap mij bewezen. Het zal mij een blijdschap zijn mijne familie in Zion te ontmoeten en mijn eenigste begeerte is ook daar weder met arbeiden voort te gaan tot uitbreiding van Gods Koninkrijk.

Ik hoop ook, dat het werk des Heeren in Nederland voortwaarts zal gaan, de Heiligen getrouw aan hun verbond zullen blijven en de zegeningen des Heeren op hen zullen rusten.

Uw broeder in Christus

C. A. WOOLLEY.

CONFERENTIE-AANKONDIGING.

Op Zondag 20 November zal de halfjaarlijksche Amsterdamsche Conferentie te Amsterdam worden gehouden. Er zullen 3 vergaderingen gehouden worden: des morgens te 10 uur en des namiddags te 2 uur in het gewone vergaderlokaal, De Wittenstraat 109—111, en des avonds te 7 uur in het lokaal „Odeon”, Singel 460.

MEER LICHT.

Het volgende berichtje stond onlangs in verschillende couranten:

„De Conventie der Episcopaalsche Kerk in Cincinnati heeft besloten in de Liturgie op te nemen een gebed om genezing van zieken in verband met zalving met olie. Eerst was het verworpen, maar later is het bij herziening aangenomen.”

Wat ook omtrent dit besluit gezegd zal worden maakt geen verschil. Een feit is het, dat „de zalving met olie en een gebed voor de genezing van zieken” volgens den Bijbel is, Jak. 5: 14—15. Wij willen hier niet bespreken of dit genootschap het recht heeft de zalving met olie te verrichten, maar alleen wijzen op het feit, dat dit weder een stap nader tot de waarheid is, en een bewijs, dat meer licht tot de menschen komt. Steeds vernemen wij van nieuwe stroomingen op godsdienstig gebied, die vele van de oude waarheden meevoeren. Nu eens hoort men van predikanten die verklaren, dat er een prediking aan de wereld der geesten is; dan wordt er duidelijk gezegd, dat er geen verdoemenis voor zuigelingen is, de doop door onderdompeling bediend moet worden of een herziening van verschillende leerstellingen noodig is, Kortom, er is meer licht op godsdienstig gebied zichtbaar, en de Heiligen der laatste Dagen moeten zich daar in verheugen; want alhoewel het misschien niet onmiddellijk de Kerk ten goede komt, zoo wordt de zaak der waarheid daardoor bevorderd en tenslotte komt toch alle eer en heerlijkheid aan God, onzen Vader.

Laat ons dankbaar zijn voor het licht dat wij genieten, maar ook voor het licht waarin anderen wandelen en laat ons steeds voortgaan ons licht te doen schijnen, opdat het werk des Heeren daardoor bevoorreed en God er door verheerlijkt moge worden.

Het jaar is spoedig ten einde en daarom verzoeken wij een ieder de abonnementsgelden voor „De Ster” te voldoen.

DE ZENDING IN ANDERE LANDEN.

In Noorwegen werd het zendingswerk sedert geruimen tijd bemoeilijkt wegens artikelen in couranten, door geschriften, en op vele andere manieren. Verkeerde voorstellingen van de leer onzer Kerk werden gegeven en leugenachtige berichten omtrent het leven van de Heiligen in Utah verspreid. Daarna werden pogingen aangewend, om van regeeringswege het zendingswerk van de Heiligen der laatste Dagen tegen te werken.

Een nauwkeurig onderzoek werd ingesteld en het resultaat was, dat het Departement van Justitie de klachten ongegrond heeft bevonden en er geen redenen zijn het zendingswerk tegentegaan.

Personen van naam, zoo ook de heer Björnson, zoon van den overleden schrijver en staatsman van dien naam, deden veel om een rechtvaardig oordeel te doen vellen en de waarheid in het juiste licht te plaatsen.

Wij zien dat ook daar, zooals in Nederland het geval was, een onpartijdig onderzoek in het voordeel der Kerk is uitgevallen. In alle landen wordt men steeds meer en meer van de goede bedoelingen onzer Kerk overtuigd.

DE PRIJS VAN EEN BORREL.

„Geef mij een borrel! Ik zal er u mijn weekloon voor geven, dat ik in het zweet mijns aanschijns verdiend heb. Geef mij een borrel! Ik zal u er voor betalen. Ik zal er meer nog voor geven. Ik huwde eene vrouw; ik nam haar uit het huis harer moeder, beloofde haar, dat ik haar zou beminnen, koesteren en beschermen. En, o, wat heb ik gedaan! Ik heb haar uitgedreven om voor mij te arbeiden, ik stal haar zuur verdiende penningen en gaf ze aan u. Geef mij een borrel en ik zal u alles geven wat ik heb genoemd. Ja, nog meer zal ik u geven. Ik heb de laatste bete broods van de bleeke lippen van mijn stervend kind weggenomen. Ik zal dit aan u geven, als u mij maar een borrel geeft. Nog meer geef ik u. Ik wil u geven — ik wil u geven mijn hoop op de zaligheid — lichaam en ziel. Ik wil juweelen verpanden, die meer waarde hebben dan al de koninkrijken der aarde — want wat zal een mensch geven tot lossing zijner ziel? — voor een borrel. Geef mij dien!”

LIAHONA.

AAN ONZE LEZERS IN UTAH.

Wij verzoeken onze lezers in Utah dringend ons onmiddellijk bij verhuizing hun nieuwe adres op te geven. Zelfs al wordt bij verhuizing dadelijk geschreven, dan kunnen er nog 2 nummers van „De Ster” verloren gaan, daar wij eerst ongeveer 2 weken

later het nieuwe adres ontvangen. Er zijn lezers die bij verhuizing nooit hun nieuwe adres opgeven of anders zeer lang wachten; wij weten van sommige lezers zelfs niet eens het adres. Wij verzoeken een ieder daarom ons steeds het juiste adres te zenden, dan wordt de mogelijkheid voor het niet ontvangen van ons tijdschrift veel minder, alhoewel het mogelijk is, dat er nummers verloren gaan.

HERFSTLIED.

De blären verdorren en vallen ter neêr,
De wind wordt zoo huivrig en guur;
De dagen zijn kort en de nachten zeer lang,
En 't is zoo gezellig bij 't vuur.

De bloemen der lente zij zijn lang vergaân,
De roos spreidt haar geuren niet meer;
Een neuvelig grauw hangt steeds somber
[en zwaar,
Op bosschen en velden ter neêr.

De boomen gaan slapen, straks zijn zij als
Geheel van hun toosel ontdaan; [dood,
De vogelen zwijgen, hun lied klinkt niet [meer,
Het leven dat schijnt als vergaân.

Maar straks komt nieuw leven, natuur [zij ontwaakt.
En weer tooien bloemen het veld;
De mensch wordt verjongd en de vogel [zingt blij,
Want weder is alles hersteld.

Zoo is ook mijn leven: de herfst komt straks aan,
Mijn lichaam is rijpend' voor 't graf;
't Moet alles vergaân als de bloem op het veld,
Maar wacht een herstelling dan af.

W. J. DE BRIJ.

OVERLEDEN.

DE JONG. — Te Rotterdam is op 9 October overleden, broeder Eldert De Jong. Hij werd geboren 30 April 1832 te Ouderkerk a/d IJssel, gedoopt op 24 Augustus 1907 door Ouderling J. A. Kingdon en bevestigd door Ouderling D. Marsh.

INHOUD.

„De Mormonen”	Biz. 337	Afscheidsgroet	Biz. 349
Een Godsoordeel	„ 343	Conferentie-Aankondiging	„ 350
Aangekomen	„ 344	Meer licht	„ 350
Ontslagen	„ 344	De Zending in andere landen	„ 351
Verplaatst	„ 344	De prijs van een borrel	„ 351
Gevolgen van den afval	„ 345	Aan onze lezers in Utah	„ 351
Voor Moeders	„ 348	Herfstlied	„ 352
In ons eigen Zendingsveld	„ 349	Overleden	„ 352

Uitgegeven door de NED.-BELG. ZENDING, Crooswijkschesingel 7 B, Rotterdam. — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending in Nederland en België.
Abonnementsprijs per jaar: Nederland f 1.80, België fr. 4.50.
Buitenland f 2.50, Amerika \$ 1.00. — Per exemplaar 10 cent.